

Bu çalışma, Dadaizm ile başlayan, sanatta hazır ve atık nesnelerin sanat objesine dönüşüm sürecinin gelişimini Gerçeküstücülük, Pop-Art ve Fluxus gibi avangart sanat akımları üzerinden inceleyerek, atık ve hazır nesnelerin neden ve nasıl kullanıldığını ortaya koymaya çalışmaktadır. Bu amaç çerçevesinde, önce hazır nesne fikrini ortaya atan Dada hareketinin en önde gelen temsilcilerinden Marcel Duchamp, Pop-Art sanatının öncülerinden Andy Warhol ve Fluxus sanat hareketi içerisinde yer alan Joseph Beuys'un çalışmalarında hazır ve atık nesne kullanımı ile ilgili yaklaşımları ve çalışmaları incelenmektedir. Daha sonra bu akımların, sanatta atık ve hazır objelerin kullanımı açısından, günümüzdeki sanat akımlarına etkileri değerlendirilmektedir. Çalışmada ele alınan Dadaizm, Gerçeküstücülük, Pop-Art ve Fluxus gibi avangart sanat akımları estetiği terk ederek, sanatta yeni bir karşı duruşun ortaya çıkmasını sağlamış, alışılmış sanat anlayışının dışına çıkarak sanatla yaşamı bütünleştirmeyi amaçlamıştır. Bu doğrultuda, araştırmada, sanatta hazır ve atık objelerle üretilen çalışmaların yeni, kışkırtıcı ve güçlü iletişim yöntemleri yarattığı fikri ortaya konulmaktadır.

Avangart sanatçılar, resmi tuvalin dışına çıkarmış ve her türlü malzemeye kapılarını açarak sanatta yeni olanakların ortaya çıkarılmasında köklü bir değişime zemin hazırlamıştır. Bu sanatçılardan Marcel Duchamp'ın, günlük hayat içinde hiçbir değer vermediğimiz çeşitli nesnelere kullanarak bu nesnelere sanat objesine dönüştürmesi sanatsal bir devrime yol açmıştır. 20. yüzyılın önemli sanatçılarından olan Andy Warhol'un çalışmalarında kullandığı nesnelere, modern sanayi toplumunun kitle üretim tekniğiyle ürettiği tüketim objeleridir. Fluxus sanatçılarından Joseph Beuys, hazır ve atık nesnelere ürettiği işlerle sanat yapıtının satın alınabilen bir nesne ve sanatçının ayrıcalıklı bir insan olmadığını kanıtlamaya çalışmıştır.

Hazır ve atık nesnelerin kullanılmaya başlandığı Gerçeküstücü, Pop-Art, Fluxus ve Dadaist dönemler günümüzde hazır nesnelere üretilen postmodernist sanattan çok farklıdır. Bu avangart akımlar, yapılarında kışkırtıcı, kuşkucu, alaycı ya da alçaltıcı unsurlar taşırken günümüz sanatında hazır ve atık nesnelere üretilen işler böylesi özellikler taşımamakta daha çok kapitalist sistemde tekelleşen sanat piyasasında var olan düzenle uyum içinde beslenerek var olmaktadır. Günümüzde kapitalist küresel kültürün elinden şekillenen sanat yapıtında, yaratıcılık ve orijinallik ortadan kalkmış görünmektedir.

This study is endeavoring to analyze the development of the process in art, during which readymade and scrap objects were converted into objects of art and, starting from Dadaism on, through a reading of such avant-garde movements of art as surrealism, pop art and fluxus; in an effort to explain why and how scrap and readymade objects are used. In line with such purpose, first of all, the approach on the use of readymade and scrap objects in the works of Marcel Duchamp, one of the most prominent figures of Dada movement; Andy Warhol, one of the pioneers of Pop-Art and of Joseph Beuys, from the Fluxus art movement and their works in general are being explored. Afterwards, an evaluation is made on the influence of these movements on the contemporary movements of art in the aspect of the use of the scrap and readymade objects.

The avant-garde movements of art that have been discussed in the study such as Dadaism, surrealism, pop-art and fluxus, in an approach for the abandonment of aesthetics, gave rise to the occurrence of a new iconoclasm in art, with the purpose of integrating art in life, moving beyond the conventional perception of art. In that respect, throughout the research, the opinion that in the world of art, the works produced with the readymade and scrap objects create new, provoking and powerful communication methods is asserted. The avant-garde artists have moved art beyond the canvas and have opened doors to any type of material, breaking grounds for a radical change in the exploration of new possibilities in art. One of these artists, Marcel Duchamp has turned various objects that have no value in our daily lives into objects of art, which attitude has given rise to an artistic revolution. The objects used by Andy Warhol, one of the most significant artists of the 20th century, are the consumption materials created by the modern industrial society with mass production technique. Among the artists of Fluxus, Joseph Beuys tried to prove, with the works he produced with readymade and scrap objects that the work of art is an object that is affordable and that the artist is not a privileged person.

The periods of surrealism, pop art, fluxus and Dadaism when the readymade and scrap objects started to be used are much different when compared to today's postmodernist art, which is produced with readymade objects. The former has provoking, skeptic, sarcastic or degrading elements while in the latter, the works produced with readymade and scrap objects do not have such qualities, and exist and flourish in harmony within the limits of the existing order in the art market monopolized in line with the capitalist system. The art work of today, given shape by the capitalist global culture seems to have lost its creativity and originality.